

РАДІСТЬ ПИСАННЯ

Куди біжить та написана сарна через написаний ліс?
Чи написану воду пити,
котра її мордочку відіб'є, як калька?
Чому голівку підносить, чи щось чує?
На позичені з дійсності чотири ніжки сперта
з-під моїх пальців стриже вухом.
Тиша – це слово теж шелестить на папері
і розсуває
накликані словом „ліс” галузки.

Над білим аркушем причаїлися перед стрибком
літери, що можуть погано вкластися,
оточуючи думку,
і не буде від них порятунку.

Краплина чорнила має значний запас
мисливців з примруженим оком,
готових збігти по стрімкому перу додолу,
оточити сарну, налаштуватися до пострілу.

Забувають, що це не життя.
Інші, чорним на білому, панують тут закони.
Мить триватиме так довго, як захочу,
дозволить себе поділити на малі вічності,
повні затриманих у польоті куль.
Якщо накажу, нічого тут не трапиться.
Без моєї волі навіть листок не впаде
ані стеблинка не пригнеться під цяткою копитця.

Отже, є такий світ,
над яким долю вершу незалежну?
Час, котрий в'яжу ланцюгами знаків?
Існування з моєї волі безперервне?
Радість писання.
Можливість утвердження.
Помста смертної руки.

ВОКЗАЛ

Мій неприїзд до міста N.
відбувся пунктуально.

Ти був попереджений

невідісланим листом.

І спромігся не прийти
у призначений час.

Поїзд під'їхав до третього перону.
Зійшло багато людей.

Підходила у натовпі до виходу
відсутність моєї особи.

Кілька жінок поспішно
заступили мене
у тій метушні.

До одної підбіг
хтось не знайомий мені,
але вона впізнала його
одразу.

Обоє обмінялися
не нашим поцілунком,
під час цього зникла
не моя валізка.

Вокзал у місті N.
добре склав іспит
з об'єктивного існування.

Цілість зайняла своє місце.
Деталі рухалися
визначеними шляхами.

Відбулося навіть
домовлене побачення.

Поза радіусом
нашої присутності.

У втраченому раї
правдоподібності.

Деінде.
Деінде.
Як ті словенята звучать.

МОНОЛОГ ДЛЯ КАСАНДРИ

Це я, Касандра.
А це моє місто під попелом.
А це мій жезл і стрічки пророчиці.
А це моя голова, повна сумнівів.

Це правда, я тріумфую.
Моя слухність аж луною вдарила в небо.
Тільки пророки, котрим не вірять,
мають такі видіння.
Тільки ті, котрі погано взялися до справи,
і все могло відбутися так швидко,
ніби не було їх зовсім.

Чітко зараз собі пригадую,
як люди, побачивши мене, вмовкали на півслові.
Обривався сміх.
Розпліталися руки.
Діти бігли до мами.
Я навіть не знала їхніх нетривких імен.
А та пісенька про зелений листочок –
ніхто її при мені не закінчив.

Я любила їх.
Але любила з висоти.
З-понад життя.
З майбутнього. Де завжди порожньо
і звідки немає нічого легшого, як побачити смерть.
Шкодую, що мій голос був твердий.
Подивіться на себе з зірок – кричала я –
подивіться на себе з зірок.
Чули і опускали очі.

Жили у житті.
Відкриті всім вітрам.
Приречені.
Від народження у прощальних тілах.
але була в них якась волога надія,
пломінчик, що живився власним мерехтінням.
Вони знали, що таке мить,
ох, бодай одна, яка-небудь,
до того як –
Вийшло по-моєму.
Але що з того.
А це моя сукня, обпалена вогнем.

А це моє знаряддя пророчиці.
А це моє спотворене обличчя.
Обличчя, яке не знало, що могло бути прекрасним.

ВРАЖЕННЯ З ТЕАТРУ

– Найважливішим у трагедії є для мене акт шостий:
Воскресіння на бойовиську сцени,
Поправляння перук, шат,
Виривання ножа з грудей,
Знімання петлі з шиї,
Вставання у ряд поміж живими,
обличчям до публіки.

Поклони поодиноці й усі разом:
біла долоня на рані серця,
реверанс самовбивці,
кивок стятої голови.

Поклони парами:
шаленство подає руку лагідності,
жертва блаженно дивиться в очі ката,
бунтар без образи ступає поруч з тираном.

Топтання вічності носиком золотого черевичка.
Розганяння моралей крисами капелюха.
Невиправна готовність розпочати завтра усе спочатку.

Вихід вервечкою померлих набагато раніше,
бо зникли у третьому акті, четвертому, а також між актами.
Чудесне повернення тих, котрі пропали безвісти.

Думка, що терпляче чекали за кулісами,
не знімаючи костюмів,
не змиваючи гриму,
зворушує мене більше, ніж тиради трагедії.

Але справді урочистим є спадання завіси
і те, що видно крізь вузьку шпарку:
ось тут одна рука поспішно тягнеться за квіткою,
там друга підхоплює впущений меч.
І щойно тоді третя, непомітна,
виконує свою повинність:
стискає мене за горло.

ЖІНОЧИЙ ПОРТРЕТ

Мусить бути на вибір.
Змінюватися, щоб тільки нічого не змінилося.
Це легко, неможливо, тяжко, варто спробувати.
Очі має, якщо треба, то сині, то сірі,
чорні, веселі, без причини повні сліз.

Спить з ним як перша-ліпша, як єдина на світі.
Народить йому четверо дітей, жодної дитини, одне дитя.
Наївна, але найкраще порадить.
Слабка, але підніме.
Не має голови на плечах, то буде її мати.
Читає Ясперса і жіночі журнали.
Не знає, нащо той гвинтик, і збудує міст.
Молода, як завжди молода, все ще молода.
Тримає в руці горобчика зі зламаним крильцем,
власні гроші на тривалу і далеку подорож,
ніж до м'яса, компрес і горілочки чарку.
Куди так біжить, чи не втомлена.
Ні, тільки трішки, дуже, ні, все гаразд.
Або його кохає, або затялася.
У горі і в радості, і на милість Божу.

КОРОТКЕ ЖИТТЯ НАШИХ ПРЕДКІВ

Мало хто доживав до тридцяти літ.
Старість була привілеєм каміння і дерев.
Дитинство тривало стільки, скільки у малих вовченят.
Треба було поспішати встигнути жити
поки зайде сонце,
поки перший сніг випаде.

Тринадцятилітні матері,
чотирирічні шукачі пташиних гнізд в очереті,
двадцятирічні провідники ловів –
щойно їх не було, вже їх немає.
Кінці нескінченності швидко зросталися.
Відьми жували закляття
усіма ще зубами молодості.
Під оком батька мужнів син.
Перед очницями дідуся народжувався онук.

А зрештою, не рахували літ.
Рахували сіті, глеки, курені, сокири.

Час, такий щедрий для якоїсь зірки на небі,
простягав до них руку майже порожню
і швидко відсмикував її, ніби було йому шкода.
Ще крок, ще два
вздовж блискучої ріки,
що з темряви випливає і зникає у темряві.

Не було жодної хвилини для втрати,
питань полишених на потім і пізніх одкровень,
того, що не стало завчасу відомим.
Мудрість не могла чекати сивого волосся.
Мусила бачити ясно ще до того, як проясниться,
і кожен голос почути до того, як пролунає.

Добро і зло –
знали про них мало, але все:
коли зло тріумфує, добро ховається;
коли добро з'являється, зло чекає в укритті.
Одне і друге непереможні й
не відсунеш їх на безповоротну віддаль.
Тому якщо радість, то з домішкою тривоги,
якщо розпач, то ніколи без тихої надії.
Життя, хоч би і довге, завжди буде коротке.
Надто коротке, щоб до цього щось додати.

ТОРТУРИ

Нічого не змінилося.
Тіло – болюче,
мусить їсти, дихати повітрям і спати,
має тонку шкіру і одразу ж під нею кров,
має чималий запас зубів і нігтів,
кості його крихкі, суглоби розтягуються.
При тортурах це все береться до уваги.

Нічого не змінилося.
Тіло тремтить, як тремтіло
перед заснуванням Риму і після заснування,
у двадцятому сторіччі до і після Христа,
тортури є, як і були, тільки земля змаліла
і коли щось діється, то так ніби за стіною.

Нічого не змінилося.
Тільки людей стало більше,
поряд зі старими провинами з'явилися нові,
реальні, нав'язні, тимчасові й ніякі,

але крик, яким тіло за них відповідає,
був, є і буде криком невинності,
згідно з одвічною шкалою і реєстром.

Нічого не змінилося.
Лише манери, церемонії, танці.
Але рух рук, що прикривають голову,
залишився той самий.
Тіло звивається, шарпається і виривається,
збите з ніг, падає, підгинає коліна,
синіє, пухне, слиниться і стікає кров'ю.

Нічого не змінилося.
Крім течії рік,
лінії лісів, узбереж, пустель і льодовиків.
Поміж тими пейзажами душа блукає,
зникає, повертається, наближається, віддаляється,
сама для себе чужа, невловима,
раз певна, раз непевна свого існування,
тоді коли тіло є і є і є
і не має куди подітися.

ХМАРИ

З описуванням хмар
треба дуже поспішати –
вже за мить
перестають бути тими самими, починають бути
іншими.

Мають здатність
ніколи не повторюватися
у формах, відтінках, позах і розташуваннях.

Не обтяжені пам'яттю ні про що,
легко пролітають над фактами.

Які там з них свідки чого-небудь –
одразу розвіюються навсідч.

Порівняно з хмарами
життя видається тривким,
і не просто тривалим, а майже вічним.

Поряд з хмарами

навіть камінь здається братом,
на якого можна покластися,
а вони, що ж, далекі й легковажні кузинки.

Нехай собі люди будуть, якщо хочуть,
а потім один за одним кожен з них помирає,
їм, хмарам, байдуже, –
їм дивовиж задуже.

Над усім Твоїм життям
і моїм, ще не усім,
парадуються, розкішні, як парадувалися.

Не зобов'язані разом з нами гинути.
Не мусять бути побачені, щоби плинути.

Є ТАКІ, КОТРІ

Є такі, котрі вправніше виконують життя.
Мають у собі й довкола себе порядок.
На все раду і слухну відповідь.

Зразу відгадують хто кого, хто з ким,
з якою метою, як.

Прибивають печатки до єдиних істин,
вкидають до кошиків непотрібні факти,
а невідомих осіб
до наперед призначених шухлядок.

Думають стільки, скільки варто,
ані хвильки довше,
бо за цією хвилиною причаївся сумнів.

А коли отримують звільнення від життя,
покидають пост
через вказані двері.

Часом я їм заздрю
– на щастя, це минає.